

Jonkheer Florentius (Floris) Jacobus Abraham Calkoen is op 26 juni 1883 in Utrecht geboren. Hij was de zoon van jonkheer Willem Hendrik Pieter Calkoen (1840 –1912) en Florentine Cornelia Marguerite Rethaan Macaré (1846 –1920). Floris ging naar de HBS en haalde in 1902 zijn diploma. Hij koos voor een toekomst als militair en ging als cadet naar de KMA in Breda. In 1903 kwam hij bij het vijfde regiment infanterie in Amersfoort. Het leven als militair zorgde voor vele omzwervingen door Nederland. Vanuit Amersfoort kwam hij opnieuw in Breda terecht, vervolgens in Bergen op Zoom, en daarna in Ede en Nijmegen.

In Ede was hij behalve als militair ook actief als penningmeester van de Vereniging voor Scoutswerk te Wageningen. Deze vereniging werd opgericht in 1911 omdat een aantal groepen zich niet konden vinden in de belofte en wet van de Nederlandsche Padvindingsorganisatie of de Nederlandsche Padvindingsbond. Ze bestond uit 30 tot 40 leden. Jakob Gerzon was hier mede bestuurslid.

Na Ede verhuisde Floris naar Zutphen, woonde kort in Groningen en ging daarna in Assen wonen. Hij trouwde op 9 juni 1920 met Catharina Johanna Iskjen Doornbos. Nadat hij op diverse locaties gelegerd was, kwam hij in Amersfoort bij het 16e regiment infanterie. Hij werd commandant van de tirailleurcompagnie en later hoofd van het Mobilisatiebureau van het 21e Regiment Infanterie, dat was gelegerd in de Willemkazerne. Naast zijn werk als militair was Floris onder meer actief als lid van het plaatselijk comité van uitvoering van de Nationale Reclasseringsdag en als voorzitter van het Amersfoortse werkcomité van de “Nationale Vereeniging tot Bevordering van Harmonische Lichaamsontwikkeling”.

Na het uitbreken van de oorlog en het demobiliseren van de Nederlandse krijgsmacht op 15 juli 1940, worden alle beroepsmilitairen ontslagen. Zij moesten een verklaring ondertekenen, waarin ze aangaven niets tegen de Duitsers te zullen ondernemen gedurende de oorlog, de zogenaamde erewoordverklaring. Niet alle militairen hielden zich aan die verklaring. Een aantal militairen, oud-militairen en burgers werkt samen in de ‘Ordendienst’ (OD). In eerste instantie had men als doel de openbare orde te handhaven na het spoedig verwachte vertrek van de Duitsers. Als dit niet reëel blijkt, gaan de leden steeds meer actief verzet plegen, door middel van sabotage van Duitse netwerken en door het verzamelen van inlichtingen over de vijand, om die naar Engeland te kunnen sturen.

De organisatorische kern van de OD wordt in de lente van '41 door de Duitsers opgerold; een groot deel van de districts- en plaatselijke commandanten wordt dan gearresteerd. Floris maakt deel uit van de OD. Hij was commandant van het district Amersfoort. Hij wordt gearresteerd op 30 september 1941 en tot 12 maart 1942 gevangengezet in het Oranjehotel in Scheveningen. Daarna wordt hij overgebracht naar Kamp Amersfoort. Tegen hem en 85 andere arrestanten, onder wie niet alleen OD-leden, begint eind maart '42 in het paviljoen van het Berghotel in Amersfoort het ‘eerste OD-proces’. Van de 86 horen zes

tuchthuisstraffen tegen zich uitspreken, 80 worden ter dood veroordeeld. Die 80 worden naar de gevangenis in Utrecht overgebracht. Familieleden dienen gratieverzoeken in. In zeven gevallen werd de doodstraf omgezet in levenslange tuchthuisstraf, in één geval wordt een nieuw onderzoek geëist. Vanuit Utrecht werden de 72 van wie de doodvonnissen bekrachtigd zijn, naar concentratiekamp Sachsenhausen bij Oranienburg afgevoerd. Op zondagmorgen 3 mei werden zij daar man voor man met een schot in de nek gedood. Onder hen zijn naast Floris Calkoen nog zes andere Amersfoorters.

Calkoen wordt herdacht op het verzetsmonument Rustenburg in Amersfoort. In de wijk Rustenburg zijn veel straatnamen vernoemd naar verzetshelden. Op de achterzijde van de zuil zijn de namen van vijftien gesneuvelde verzetsmensen aangebracht naar wie geen straat in deze wijk genoemd is.

Meer informatie

[Florentius Jacobus Abraham Calkoen \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Florentius Jacobus Abraham Jhr. Calkoen | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Florentius Jacobus Abraham Calkoen – Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort](#)

[Scouting in Wageningen - Wiki Wageningen](#)

[Vereeniging voor Scouts-werk - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\)](http://scoutwiki.org)

[Amersfoort, monument 'Rustenburg' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei](#)

[52 Lijsten van verzetslieden, behorende tot de Ordedienst, gewest 8... \(Het Utrechts Archief\) - Het Utrechts Archief](#)

[Calkoen, jhr., Florentius Jacobus Abraham - WO2Slachtoffers.nl](#)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Geef gevangenen een gezicht](#)

[Jhr. Florentius Jacobus Abraham Calkoen | Digitaal Namenmonument Oranjehotel](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.